

НСА „Васил Левски“

Катедра Гимнастика

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Бисер Григоров, д-р

на дисертационен труд на тема:

Изследване на физическото развитие и дееспособност на момичета, занимаващи се с фолклорни танци в Р. Турция

За придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по научната специалност
„Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл.
Методика на лечебната физкултура) в професионално направление 7.6. Спорт

Докторант:
Серай Сораш Яралъ

Научен ръководител:
доц. Златин Костов, д-р

София, 2016

Физическата дееспособност на младите хора винаги е била, и ще бъде значим обществен проблем. Съвсем закономерно е той да се превърне в обект на научни изследвания. А когато става въпрос за момичета, темата е още по-актуална. В тази връзка, дисертационният труд на Серай Яралъ предизвиква интерес още със своето заглавие.

Като се има предвид, че фолклорните танци присъстват в живота на човечеството от хилядолетия, за нас е интересно да разберем как докторантът изследва тяхното влияние не във историко-фолклорен аспект, а като форма на физическа активност.

Дисертационният труд е в обем от 126 страници. Структуриран е в 4 глави. Онагледен е с 29 таблици и 21 фигури – всичките номерирани и подробно представени. Добро впечатление прави снимковият материал, илюстриращ различните видове турски танци.

Като изследвана литература са посочени 201 автори , повечето от тях – турски, както и няколко американски.

Глава Първа е озаглавена „Литературен обзор и постановка на проблема“. Тя е разположена на 55 страници и включва 4 основни момента:

1. Измерване на физическата дееспособност;
2. Класификация на турските народни танци;
3. Фолклорните танци като форма на физическа активност;
4. Влияние на танците върху физическата дееспособност;

В точка първа се прави характеристика на термина „физическа активност“, а така също и на нейните две основни категории – моторна и физиологична.

В точка втора е представена класификация на основните видове турски народни танци – Бар, Халай, Каршълама, Хорон, Зейбек и други. Оригинален и подходящ е подходът на дипломанта, който представя различните танци, като форма на физическа активност. На страници 30 – 34 са цитирани многобройни проучвания, които изследват антропометричните данни на танцьори, стойностите на подкожна мазнина, степента на гъвкавост, равновесна устойчивост и кислороден капацитет.

Идеята на автора е, че, докато повечето спортове оказват влияние основно върху физическото състояние, то танците имат и други аспекти на проявление – психо-социален, ментален и културен /стр. 35, трети абзац/.

В точка трета се представят елементи на физическата дееспособност, и по-специално – сила, сърдечна и двигателна издръжливост, бързина, гъвкавост, равновесна устойчивост и телесен състав. Правилно е потърсена връзката и влияните, което оказват танците, върху тяхното развитие. Нашето становище е, че тази връзка би могла да бъде по-подробно обоснована и подкрепена с подходящи примери. Сега акцентът е основно само при стречинга.

В крайна сметка, дисертантът обосновано извежда своята работна хипотеза, в която представя турските танци, като *„вид двигателна активност, използвана за поддържане и усъвършенстване на психофизическото състояние, осигуряват развитието и поддържането на физическата дееспособност при жените на ниво не по-ниско от това, което осигуряват други спортни видове дейност“*.

Глава Втора е в обем от 18 страници и представя цел, задачи, организация и методика на изследването.

На базата на сравнителен анализ на двигателните качества на момичета между 18 и 28 годишна възраст, практикуващи танци и други спортни дисциплини, авторът си поставя за цел **разработването на програма** за развитие на техните физически качества.

Виждаме, че авторът е приел нашата препоръка, относно граматическа редакция на формулировката за цел на изследването. По наше мнение, в този вариант тя звучи по-конкретно и не е обременена с излишни термини.

Произтичащите от това 4 задачи са логични и представени коректно.

Като контингент на научното изследване са посочени 120 студента от университета в град Сакарня:

- 80 от специалност „Народни танци“ /разпределени на 2 групи- контролна и експериментална/ и
- 40 от специалност „Физическо възпитание и спорт“

Методиката на изследване включва:

- Литературен анализ;
- Педагогическо наблюдение;
- Педагогически експеримент;
- Антропометрични измервания;
- Тестова батерия „Еврофит“;
- Статистически методи;

Всички от използваните методи са акуратно описани и подробно представени в рамките на 14 страници - от 60 до 74.

В **Глава Трета**, в обем от 27 страници /от 75 до 102/ се представя анализ на резултатите. Всички данни са стройно представени в таблици, чиито показатели не смятаме за нужно да повтаряме тук.

На този етап от научния труд, дисертантът вече по-ясно и категорично е обосновал мотивите за своя избор на двата изследвани танца – Халай и Хорон.

Глава Четвърта – „Изводи и препоръки” представя 4 основни извода и 4 препоръки. Всички те са логично обосновани и подкрепени от резултатите на изследването.

За всички специалисти представлява интерес разработената от Серай Яралъ специализирана програма за студентите по народни танци в Република Турция.

В заключение:

Дисертационният труд е посветен на актуален и значим проблем. Правилно структуриран и научно издържан, той притежава практико-приложим ефект.

Въз основа на всичко казано дотук, предлагаме на уважаемото научно жури, да присъди на Серай Яралъ образователната и научна степен „Доктор”.

15.09.2016

доц. Бисер Григоров, д-р